

4/2014

XB-1

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Zahraniční povídky

Ken Liu

Specifika vybraných druhů
v oblasti tvorby knih

Daniel Abraham

Balfour a Meriwether v příběhu
psů z harrowmoorských blat

České povídky

Kristýna Obrdlíková

Ocharivo

Jakub Marek

Chronokatexe

Jana Rečková

Zácpa

Julie Nováková

Specialita šéfkuchaře

Božena Čechalová

Vzpomínky na fázi beta

Publicistika

Ivan Adamovič

Nesmrtelné volání utopie

Julie Nováková

Rozhovor s Kenem Liu

Aleš Smutný

Utopické revoluce
v dystopických režimech

www.casopisxb1.cz

Cena: 95 Kč – 4 eura

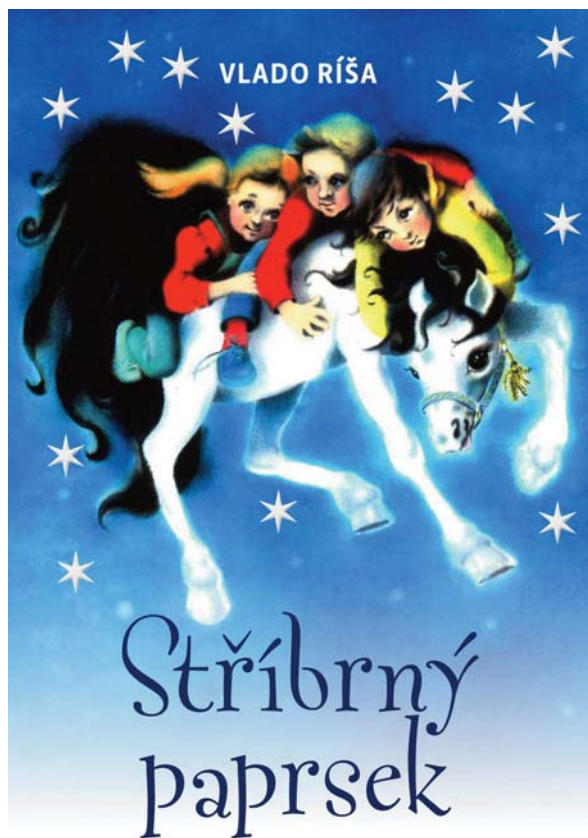

9 771804 660004

Derek Künsken
Cesta Jehly

Křtiny fantasy pro děti, tedy pohádky

Stříbrný paprsek

1. Vlado Ríša přečetl úryvek z knihy
2. U toho se bavili Vláda Kejval, Honza Kotouč i herec Přemysl Pálek
3. Sofinka Pálková se křtu zhostila bez nejmenších problémů
4. V. Ríša s herci P. Pálkem, Ch. Doubravovou a Sofinkou Pálkovou před Neoluxorem

**Zakoupit si knihu můžete u všech dobrých knihkupců,
nebo si ji můžete na dobírku objednat na adrese:**

marketing@casopisxb1.cz

**V tomto případě ji dostanete za stejnou cenu jako v obchodě,
neboť vám nebudeme počítat poštovné a balné.**

Měsíčník sci-fi, fantasy a hororu

Obsah

Zahraniční SF

Derek Künsken: Cesta Jehly	3
Ken Liu: Specifika vybraných druhů v oblasti tvorby knih	11
Daniel Abraham: Balfour a Meriwether v příběhu psů...	14

Domácí SF

Kristýna Obrdlíková: Ocharivo	30
Jana Rečková: Zácpa	48
Jakub Marek: Chronokatexe	57
Julie Nováková: Specialita šéfkuchaře	62
Božena Čechalová: Vzpomínky na fázi beta	63

Publicistika

Julie Nováková: Rozhovor s Kenem Liu	66
Ivan Adamovič: Nesmrtelné volání utopie	67
Aleš Smutný: Utopické revoluce v dystopických režimech	68

Fantastická věda

Asteroid pod parou; E-vousy; Podivné dědictví neandrtálců; Výbuch u sousedů v M82	65
--	----

Filmfaroniáda

<i>Filmové premiéry;</i> Robocop; Já, Frankenstein; Paranormal Activity: Prokletí; Lego příběh; Klapka!	71
--	----

Vivisektor

<i>Čtenáři čtenářům;</i> Petr Stančík: Mlýn na mumie; Susan Ee: Pád andělů; Jasper Fforde: Poslední drakobijce; Mark Hodder: Podivná záležitost se Skákajícím Jackem; David Šenk: Proudové šilenství; Vlado Ríša: Stříbrný paprsek; Martin Gilar: Zamrzlý vesmír; David Gerrold: H.A.R.L.I.E. verze 2.0; Josef Pecinovský: Děti plástve; James S. A. Corey: Kalibánova válka; Iron Man: Démon v lahvi	74
--	----

Šéfredaktor

Vlado Ríša

risa@casopisxb1.cz

Zástupce šéfredaktora

Jaroslav Jiran

jiran@casopisxb1.cz

Redaktor

Martin Šust

sust@casopisxb1.cz

Pověřený vydavatel

Alexandr Rusevský

marketing@casopisxb1.cz

Konektor XB 1 s.r.o.

(Filip Humplík, Martin Charvát, Petr Rydl)

Praha 1, Nám. Republiky 1081/7

PSČ 110 00

www.casopisxb1.cz

Tisk

Libertas a. s.

Distribuce

společnosti holdingu PNS a. s.

prodejny firmy Relay

Předplatné

SEND s.r.o.

(www.send.cz/casopis/728/xb1)

Číslo vychází 5. 4. 2014

© Konektor XB1 s.r.o.

ISSN 1804-6606

MK ČR E 19853

Přetisk a jakékoli šíření povoleno

jen se souhlasem vydavatele.

Titulní strana Alex Popescu

Co bude dál?

Začnu spíš rekapitulací.

Když skončil časopis, který jsme dělali přes dvacet let, vypadalo to prakticky beznadějně. Kdo by se pustil do vydávání literárního časopisu a ještě tak minoritního zaměření? Vždyť to jsou vyhozené peníze...

Přesto se taková lidé našli a prakticky okamžitě začala vycházet XB-1. Bylo to neuvěřitelné, ale stalo se. Problém nastal po dvou letech, loni v půlce roku. Naši vydavatelé se rozhodli, a měli na to plné právo, že časopis zastaví, protože jeho vývoj nešel tak rychle, jak si představovali. Po dvou letech vydávání jsme stále ještě potřebovali každoměsíční finanční injekci.

Halt začínat na zelené louce, není žádný špás.

V tom okamžiku se stal zázrak číslo dvě. Ozval se další člověk, kterému nebyl osud XBěčka lhostejný a mohli jsme pokračovat ve vydávání.

Aby bylo všechno tak, jak má být, došlo k přesunům ve firmě. Konektor prodal valnou část své akvizice novému majiteli a ve firmě zůstal, dá se říct, symbolicky.

Nicméně za celou redakci a naše věrné čtenáře musím tímto poděkovat Martinovi Charvátovi, Filipovi Humplíkovi a Petrovi Rydlovi, kteří, pro nás všechny, časopis zachránili v takové podobě, jakou máme rádi.

Sašovi Rusevskému, který nám umožnil nejen dál pokračovat, ale stará se i o to, abychom měli přísun peněz nejen od vás čtenářů, ale i od inzerentů, děkujeme také, ale toho nesmíme příliš rozmazlovat, neb by mohl zpychnout. O:))) Nemáme žádné dluhy, povídek jest připraveno přehršel, na publicistice se pracuje průběžně... Nechci tvrdit, že směřujeme ke světlým zítřkům a všechno bude jen v pohodě, neb už poručíme větru a dešti. Ale vypadá to velmi nadějně, minimálně na xxx dalších let. (každý si dosadte číslo, které si přejete).

Došlo ke změně ve firmě, ale v časopisu by to znát být nemělo, a když, tak k lepšímu.

XB-1 fans by se měly sejít na ustavující „hromadě“ na Veletrhu knihy, průtahy domácích úřadů jsou notoricky známé, takže nikoho snad už nepřekvapují. Doufejme, že konečně už budou hotové všechny papíry.

V našem nakladatelství vyšla druhá kniha povídek českých autorů (viz reklama na obálce) pod názvem *Zpěv kovových velryb*, vbrzku vyjde román Lucie Lukačovičové *Zelený drak, karmínový lev* v edici Kroniky karmínových kamenů, kterou nyní budeme vydávat. Do ní jsou připravené další dvě knihy.

Co bude dál?

Stálý přísun dobrého a zajímavého čtení. Alespoň se o to budeme všichni i nadále velice snažit.

Vlado Ríša

p.s. Víte, co je zajímavé? S našimi zachránci jsem se seznámil při natáčení filmu *Chokink Hazard*. Takže tímto děkuji i Marku Dobešovi a Štěpánu Kopřivovi, že vymysleli takovou ptákovinu, na níž se podílelo hrozně moc fajn lidí, kteří by se asi jinak nikdy nesešli.

p.p.s. A ještě nám za to zaplatili. Každý z nás dostal celou jednu korunu, jen Dáda Patrasová dvě, protože Marek měl prý u sebe jen dvoukorunu.

Pionýři hororu

Na Youtube fanoušci žánru, Josef Blažek a Adela Hrivnáková, poskládali pásmo hororů. Obsahuje krátkometrážní filmy realizované pro tuto příležitost. Představí se například Marek Dobeš, který uvolnil pro Pionýry hororu svůj starší krátký film *Explicitní důkaz*, který vznikl v roce 2001 pro dosud nerealizovaný televizní seriál. Tento hororový příběh pojednává o výzkumu životního cyklu exotické mýry.

Křest

Hvězdných honáků

13. března 2014 pokřtili audioknihu *Hvězdní honáci* Jiřího Walkera Procházky. Křest proběhl v knihkupectví Daemon. Honáky načel Jiří Klem a jejich vyslechnutí trvá patnáct a tři čtvrtě hodiny.

Audioknihu slavnostně pokřtila Berenika Saudková za přítomnosti samotného buldozeru české sci-fi Jiřího W. Procházky (viz foto).

Nominace na cenu Nebula ROMÁN

- Karen Joy Fowlerová: *We Are All Completely Beside Ourselves*
- Neil Gaiman: *The Ocean at the End of the Lane* (česky *Oceán na konci uličky*, Polaris 2013)
- Charles E. Gannon: *Fire with Fire*
- Nicola Griffithová: *Hild*
- Ann Leckie: *Ancillary Justice*
- Linda Nagatová: *The Red: First Light*
- Sofia Samatarová: *A Stranger in Olondria*
- Helene Weckerová: *The Golem and the Jinn*

NOVELA

- Andy Duncan & Ellen Klagesová: *„Wakulla Springs“* (Tor.com)
- Vylar Kaftanová: *„The Weight of the Sunrise“* (Asimov's SF)
- Nancy Kressová: *„Annabel Lee“* (New Under the Sun)
- Veronica Schanoesová: *„Burning Girls“* (Tor.com)
- Lawrence M. Schoen: *„Trial of the Century“* (World Jumping)
- Catherynne M. Valenteová: *„Six-Gun Snow White“* (Subterranean)

NOVELETA

- Christopher Barzak: *„Paranormal Romance“* (Lightspeed)
- Alette de Bodardová: *„The Waiting Stars“* (The Other Half of the Sky)
- Alaya Dawn Johnsonová: *„They Shall Salt the Earth with Seeds of Glass“* (Asimov's SF)
- Henry Lien: *„Pearl Rehabilitative Colony for Ungrateful Daughters“* (Asimov's SF)
- Ken Liu: *„The Litigation Master and the Monkey King“* (Lightspeed)
- Sarah Pinskerová: *„In Joy, Knowing the Abyss Behind“* (Strange Horizons)

POVÍDKA

- Matthew Kressel: *„The Sounds of Old Earth“* (Lightspeed)
- Sofia Samatarová: *„Selkie Stories Are for Losers“* (Strange Horizons)
- Kenneth Schneyer: *„Selected Program Notes from the Retrospective Exhibition of Theresa Rosenberg Latimer“* (Clockwork Phoenix 4)
- Rachel Swirskyová: *„If You Were a Dinosaur, My Love“* (Apex)
- Sylvia Spruck Wrigleyová: *„Alive, Alive Oh“* (Lightspeed)

Cesta Jehly

(THE WAY OF THE NEEDLE)

Mok patřil k nejlepším učedníkům Jehly. Nedokázal se přimět k odpovědi.

„Není ti něco, příteli?“ zeptal se strážce. Jeho magnetické pole za moc nestálo, kolem kloubů se křivilo. Sněžná pasta na něm visela v celých chuchvalcích a třásla se, jako by už chtěla ukápnout.

Mok seškrábl co nejmenší pozornost z jedné ze svých spodních jehel a vrazil mu ji do nastaveného klepeta. Poníženě chvátal dovnitř.

Prostranství za vchodem pokrývaly domy a věže poddaných vznešených. Některé dosahovaly stejné výšky a šířky jako věž mistra Haka, jiné zase byly natolik úzké, že v každém podlaží, odkud šlo bez obtíží vstřebávat veškeré mikrovlny vyjma poledních, mohl odpočívat jen jeden urozený. Všechny stavby ovšem bledly ve srovnání se sídlem samotných Banů a jejich palisádovaným cvičebním čtvercem. Ze střechy vyčnívaly dlouhé vodorovné jehly a vrhaly polední mikrovlnné stíny. S pomocí jednoho takového stínu najde Mok mistra Cise, svůj cíl.

Zamířil ke vstupu do těžce strážného sídla a na okolní pozemky, nahrbil se a začal našlapovat neohrabaně, aby nevyčníval z moře rojařů. Zaslechl, že se k němu zezadu blíží nějaký vznešený a rozmachuje se velkými klepety a tluče rojaře, kteří byli tak pomalí, že se mu nestihli klidit z cesty. Koho se mu nepodařilo smést, přes toho klidně přešel. Dav úpěl. Vznešený se blížil a těsně před tím, než na něj došlápl, Mok uhnul, a to tak plynule, že to vypadalo, jako by si jen špatně nakročil.

Vznešený klopýtl. Vyskočil, aby neupadl, ale záda rojařů mu neposkytla moc dobrou odrazovou plochu. Přistání zvládl jen tak tak. Namířil stopky s očima na Moka.

„Hej ty, nablýskanče!“ zařval.

Mok se zasmál a zmizel mu v davu. Vznešený začal zlostně cvakat a bušit do rojařů.

„Nikdo ani hnout!“ zahulákal.

Dav rojařů znehybněl. Mok mohl skákat přes ně nebo se protahovat mezi nimi, s ledovou jasností mu však došlo, jak by tím odhalil, že je o hodně víc než obyčejný rojař. Čest se v něm svářela se smyslem pro povinnost vůči mistru Hakovi a pak v sobě potlačil léta praxe v předstírání bojácnosti. Vznešený ho udeřil klepetem do tváře, tenčí jehly mu zlomil, tlustší ohnul a odrazil ho stranou. Mok se udržel na nohou, úplně zapomněl, že rojař by už ležel na zádech. Vznešený opět zaútočil a Mok se přinutil neuhnout. Velké klepeto mu prohnulo přední nohu. Druhé ho cvaklo do ramene.

„Vybral sis špatného nepřítele, nablýskaný rojaři,“ ucedil vznešený.

„Pošetilče!“ zvolal blížící se strážce. „Hodláš snad zaplatit rezavou cenu za jeho zabití?“

Vznešený se rozlítl ještě víc a stiskl Mokovo rameno o to silněji. „Už se mi neplet do cesty, nablýskanče,“ ucedil.

Pak ho odhodil. Mok přistál na zádech. Ostny se mu zapíchly do země a ohnuly. Vykřikl.

„Nepouštějte ho dál,“ rozkázal vznešený ozbrojeným bojovníkům a odkráčel.

Paprsek mikrovln a rádiových vln z pulsarového majáku se otáčel dvakrát za vteřinu. V dosahu jeho magnetického pole obíhala jediná planeta, která kdysi dávno přežila výbuch supernovy, byť za cenu kůry a pláště. Kolem tohoto malého kovového světa se shlukla atmosféra z oxidu uhličitého a dala vzniknout oceánům železa a karbonylu niklu, posetým houštinami ocelových jehel, jež se rozevíraly jako vějíře, aby zachytávaly mikrovlny. Na největších ostrovech z nich vyrostly věže, podstavce a obranné zdi. Těmito městy a pevnostmi cupitali po osmi kloubových nohách z ocelových bodlin pichlaví kovoví tvorové, které drželo pohromadě silné magnetické pole. Jemnými ostny lapali mihající se mikrovlny a generovali si z nich elektřinu pro své rychlé, mrštné pohyby.

Mok, jeden z těchto tvorů, se měl za dlouhá léta proslavit, nyní si však připadal nesvůj, protože byl v přestrojení. Byl totiž učedníkem Jehly, řádu bojovných mnichů. Zatímco ostatní učedníci a válečníci nosili na předních nohách velká kovová klepeta, Mok nyní pobíhal pouze s malými klepety sluhy a styděl se za to. Nikdo ho nepoznával a nikdo mu neskládal poklony. A žádné si nevyslouží ani splněním svého úkolu; mistr Hak ho nevyslal jako válečníka, aby bojoval za jasné záře pulсарu, ale jako úkladného vraha.

Mok se snažil rádně roztahovat ocelové bodliny, avšak na cestě byl příliš velký provoz. Pilní stavitelé se otáčeli s dlouhými tyčemi, jež pečlivě vybrali ve vzdálených sadech, a záplatovali palisádové zdi, lemující ulice. Na vrstvách zrezivělých odpadků, které zakrývaly vzhůru směřující hroty silnice, stáli nuzní mnichové s krátkými jehlami a navzájem na sebe útočili cvakajícími klepety a filozofickými obviněními. Mok se zastavil u stánku, kde stařec s prořídlými jehlami nabízel zpracovanou sněžnou pastu. Ale kvůli té se u něj Mok nezastavil. Neměl hlad. Zastavil se proto, aby si prohlédl sídlo Banů.

Rod Banů ovládl během klanových válek obrovskou usedlost na jižní cestě. Vysokou bránou pro urozené bylo vidět budovy a věže, jež rašily a rostly za palisádou. Bránu strážili pomalí žoldnéři. Kousek stranou proudili úzkým průchodem rojaři, sluhové a kupci s krátkými jehlami a malými klepety.

Mok byl vznešený. Všichni s bojovými klepety byli vznešení, ale jeho chloubka teď byla uložena u mistra Haka a on předstíral, že je nižšího postavení, aby pronikl ke svému cíli. Potřeboval nějakou záminku pro vstup dovnitř.

Došel k obchodníkovi s tyčemi. Seškrábl si ze spodních ostnů trochu sněžné pasty a dvě si za ni koupil. Uchopil je a zamířil ke vstupu pro rojaře jako každý, kdo šel opravovat zeď. Všichni, kdo vcházel před ním, dávali všimné strážnému u dveří, rojaři bez klepet a s práškem na bodlinách.

Mok zaváhal. Slíbil, že bude dělat rojaře, aby se dostal dovnitř, ale neuvědomil si, že bude nějakému muset dát pozornost. Byla to otázka cti. Co by to o něm vypovídalo, kdyby dal všimné rojaři?

„Buď vítán, příteli,“ prohodil strážce u dveří.

Mok se zasmíval a zaškubal a zkusil si uvolnit zaklíněné bodce. Nešlo to.

II

Před deseti dny odrazil Mok na ulici u tržiště *Rozkvetlou pěsti* klepeto vraha. Ten ucouvl, šest nohou jen zaklapalo a malinká klepeta zaškrábala o nerovné tyče ulice. Mok provedl *Radostná klepeta* a sevřel mu obě přední nohy těsně pod velkými klepety.

„Biješ se jako učedník Jehly,“ řekl. „Kdo je tvůj mistr?“

Zabijákovi se zachvěly spodní ostny. Strach.

Mok zesílil stisk. Zaskřípalo to. Zlomil mu jedno zápěstí.

Vrah zamával očními stopkami.

Ohýbající se ocelové pruty praskly. Zabijákovo klepeto zazvonilo o kovové bodce na zemi.

Mokův roj se uznale zachichotal a polichotil mu.

Vrah zaškrábal nohama. Mok zakroutil rukou. Ulomil mu druhé klepeto.

Odpovědi se však nedočkal. Velkým klepetem mu sevřel trnitou hlavu. *Zjevení klepeta*

Zabiják složil nohy a zařinčel na zemi. Jemné členité jehly, které za života držely v magnetické rovnováze, ochably a poklesly.

Mok se očima na stopkách rozhlédl po ulici. Shromáždění rojaři čekali s nabízením všimného, až se začne chvástat. Ale porážka neznámého protivníka mu na cti nepřidá. Teď se chlubit nemůže. V marnosti do bezejmenného vraha praštil.

Rojaři začali mrtvolu rozebírat. Tři si vzali jedno ulomené klepeto, další tři uchopili druhé. Jiní z vraha ostříhali jehly, vklínili si je do naježených těl a schovali si je na později.

Mok vyrazil domů a složil si ostny naplocho, aby chytaly polední mikrovlny.

Jeho roj ho následoval a nepřestával mumlat poklony. Ostatní vznešení i rojaři se před ním rozestupovali, tak velká měl klepeta a pověst.

Palisádu kolem školy mistra Haka tvořily vysoké rovné tyče. Mok se prohnal hlavní bránou, kde ho pozdravili novicové s menšími a méně zkušenými klepety. Rojaři se museli protáhnout menším, bočním vchodem.

„Hola, Moku!“ houkl na něj z druhé strany nádvoří jeden z jeho druhů. „Obtížen kořistí, nikoli však slávou?“

„Hola, Kaku!“ odpověděl Mok. „Kak byl stejně jako Mok zkušený učedník Cesty. „Dobře víš, jak jsem vážený, ale...“ Tato odmlka přitáhla víc pozornosti než to, že se před nikým nechlubil. „Napadl mě nějaký bezejmenný ničema bez roje.“

Všichni se přestali bavit. Oční stopky se otočily k Mokovi.

„Kdo by kráčel beze jména?“ podivil se Kak, rychle k němu přicupital a pozvedl velká klepeta. „Doufám, že tě tím nepřipravil o všimné.“

„Má váženost nedoznala změny,“ odvětil Mok jízlivě a natáhl k němu menší klepeto.

Kak si seškrábl sněžnou pastu z jedné spodní jehly a podal mu ji. Nebylo jí moc. Další dva učedníci přestali dělat, že cvičí, a přišli blíž. Chtěli si poslechnout, co se vlastně seběhlo. Avšak na balkonu nad nádvořím se objevil stín mistra. Všichni učedníci a rojaři se sklonili k zemi. Přední učedníci, mezi něž patřil i Mok, měli tu výsadu, že mu směli nabídnout velké všimné. Ve vši té nehybnosti bylo cítit horké tepání mikrovln. Z nebe se snášel sníh z karbonylu železa.

„Pojď za mnou, Moku,“ pravil mistr Hak.

III

U vstupu do sídla Banů někdo jemně chytil Moka za horní bodce a pomohl mu na nohy. Mok zaregistroval, že je to nějaký vetřák rojař. Nejistě vstal. Obvykle od rojařů, kteří mu pomáhali, dostával pozornosti. Co dělají rojaři mezi sebou?

„Ten tě ale zřídil, co?“ prohodil rojař s přízvukem sekáče tyčí. „Ohnul ti pár bodců.“

Mok zkusmo zahýbal rameny. Byla celá. Ohmatal si ohnuté ostny na zádech. Pak z jedné spodní jehly neochotně seškrábl všimné. Rojař mu věnoval zvláštní pohled, ale jídlo přijal.

„Já jsem Rag.“

„Já Mok.“

„Chceš to pomoci narovnat?“ zeptal se Rag.

Mok cvakl klepetem, jako že nechce, a odcouval. Vytratil se a našel si daleko od rušných davů neobsazený hřad na osamocené tyči. Vylezl si na něj a roztáhl jehly, aby zachytil co nejvíc pulsarových paprsků. Připadal si jako nezkušený mladík, kterého ztloukl nějaký najatý omezenec. Narovnal si ohnuté jehly a obral si úlomky z kloubů, jež mu po tom výprasku skřípaly. Zůstal na tyči, dokud pulsar nezapadl.

* * *

Bez přímé záře pulsarových mikrovln poskytovaly energii potřebnou k pohybu pouze zásoby sněžné pasty, a tak po setmění bděli jen ti nejsilnější. Ale ani ti, kdo byli schopni činnosti, nevydrželi dlouho.

Mok objímal stíny a upravoval si magnetické pole, aby splynul s okolím. Aby nevypadal pachy. Ani zvuky. O půlnoci, za svitu rozmazaných rádiových zdrojů a tvrdých, ostrých rentgenových hvězd, se příkradl ke vstupu pro urozené. Vstupy pro rojaře byly na noc zavřené a u otevřeného vstupu pro vznešené stál jediný bojovník. Mok se jal šplhat přes zeď, natahoval se od jednoho úchyty ke druhému a klouby mu vrzaly tak tiše, jako by šlo o pouhé ozvěny nesoucí se s větrem, který si jeden snad jen představuje. Nahoře nad vstupem se zastavil. Z magnetického pole mu neunikaly pachy ani zvuky.

Jsem Jehla

Skočil a roztáhl ostny. Strážce sebou trhl.

Mok mu vrazil přední klepeta do úzkého svazku jehel mezi tělem a hlavou. *Chladný nůž*. Pak se k němu přitáhl, zabodl mu do téhož místa další dvě klepeta a začal sekat a cvakat. *Učedník nože*.

Strážce se zhroutil. Bylo po něm.

Mok se nadmul. Musel přemoci touhu zařvat a pochlubit se, svolat vznešené i rojaře, ať mu přijdou polichotit a dát všimné, vzdát mu čest. Neměl obdivovatele už tak dlouho. Ale raději tuto potřebu potlačil a odvěkl strážce před palisádu. Klepety, jež byla na tento úkol příliš malá, ale zato skýtala rychlost, stříhal prut za prutem, až mu uštípl velká klepeta.

Buď Jehlou.

Pozvedl je a hrdě se naježil. Pak přešel nádvoří. V noci zdálky vypadal jako válečník, který pomalu obchází kolečka. Zaslechl nějaký pohyb, ale nikdo se k němu ani nepřiblížil.

Na druhé straně nádvoří našel elegantní průchod, jenž ho zavedl k řadě tyčí, po nichž vznešení šplhali do horních podlaží. Mok si dlouho prohlížel uloupená klepeta, nakonec je však odložil a zamířil k nízkému otvoru pro rojaře.

Šplhal po notně oškrábané tyči přes patra s ošklivě páchnoucími kuchyněmi, dílnami a smetišti, až vystoupal do rojařské ubytovny. Zvedl závoru na dveřích a vplížil se dovnitř. Leželo tam dvacet schoulených rojařů. Dveře na druhé straně pokoje byly zavřené a dvěma zamřížovanými okny vanul slabý vítr. Na mřížích hřadovali klímající rojaři a sbírali poslední zbytky mikrovln, které šlo v tuto noční dobu zachytit. Mok se uložil k lehkému spánku.

* * *

Před úsvitem se zdola ozval poplach. Rojaři se zavrtěli, ale nikdo nevstal. Mok toužil zjistit, co se děje, ale dělal, že dál neklidně spí. Křik zesílil, přidaly se rozkazy a zanedlouho dovnitř vtrhli dva bojovníci. Cupitali sem a tam a všechny si prohlíželi. Velký, nemotorný válečník zvedl Moka a v rychlosti si ho změřil očima. Potom ho odhodil a vykročil k ostatním. Nakonec oba odešli a zavřeli za sebou dveře.

Mok si sedl. Rojaři oškrabovali povlak starého sněhu z ohnutých podlažních jehel a roztírali si ho po ostnech. Jeden Moka sledoval. Mok sklonil oční stopky a předstíral, že dělá totéž, co tito zatracenci. Ten, který ho pozoroval, došel blíž a přisedl si.

„Tak ses dostal dovnitř, příteli?“ Byl to Rag, ten, co mu včera pomohl.

„Ano.“

Mok nasbíral na jedno z předních klepet cosi, co se nedá označit jinak než sněžný hnus. Nedokázal si to rozmazat po těle. Nabídl to Ragovi jako malou pozornost. Rag ji bez ostychu přijal a dál už mlčel. Mok dělal, že spí.

* * *

Dopoledne je pustili do služby, ale jen na nádvoří. Mok se pohroužil do nošení a čištění. Byl nikdo. Klepy se šířily rychlostí větru. V noci byl zabit nízko postavený strážce a vrah utekl. Marnost vznešených vyústila v neúčelné bití a trápení rojařů. Mok se za urozené styděl; v otloukání rojařů nebyla ani trocha cti.

Koncem odpoledne uviděl, jak si kolem vykračuje lord Ban, mladý, blyštivý a s dlouhými jehlami. V závěsu za ním cupitali ladní vznešení a nabízeli mu všimné. Jeden z Banových dvořanů se tohoto podlézání neúčastnil. Byl starší a urostlý a pohyboval se s ladností uředníka některé z Cest. Z toho, jak se ubíral po nádvoří, bylo vidět, že má dokonalý přehled o okolí. Zaujal čestnou pozici vyhrazenou pro velitele pluku.

Úcta. Největší poklona, jakou mu Mok mohl nabídnout. Byl to Cis, starý mistr, který se dlouho skrýval a kterého by neporazil ani mistr Hak. Posléze Cis zmizel, avšak úcta nikoli. Přibarvilo ji cosi nového: strach.

Za soumraku nahnali rojaře do ubytoven a zaplatili jim starou sněžnou pastou. Mok se přemohl a rozetřel si tu zpola práškovou kaši po jehlách, aby si uchoval sílu, ale nebyla to příliš vydatná a dobrá strava. Přistoupil k němu Rag. Štiplavě čpěl.

„Tak nablýskaného rojaře jsem v životě neviděl,“ zašeptal. „A chodíš, jako by sis nikdy nezlomil ani jehlu.“

Mok znal několik výpadů, jimiž by ho mohl takhle zblízka zabít i bez velkých klepet: *Noční květ*, *Ohnivě srdce* a *Klepato Cesty*. *Dlouhým prstem* by ho usmrtil naprosto v tichosti.

„Býval jsi vznešený, že?“ vyzvídal Rag.

Mok zapraskal a stáhl oči. Rag se vzepjal. Mok pod něj na-

stavil klepeto a přichystal se k *Dlouhému prstu*. Není Rag donašeč? Strážce v utajení?

Schovej se všem na očích.

„Je to tajemství,“ špitl Mok. „Pán mi sebral velká klepeta, protože jsem mu odporoval. Tak jsem utekl. Jestli mě tu najde, zabije mě. Dnes jsem se zkusil dostat k mistru Cisovi, ale nešlo to.“

„Proč?“

„Třeba mě zase povýší na vznešeného,“ opáčil Mok.

Rag překvapeně roztáhl oční stopky, pak je zase stáhl. „Dělám v horních pokojích. Viděl jsem ho tam.“

„Nedostal bys mě tam, abych si s ním mohl promluvit?“

„Zabili by tě za to, že ho otravuješ,“ podotkl Rag. „Mě možná taky.“

„Věř mi.“

„Proč? Nejsme přátelé.“

„To s tím nějak souvisí?“

„Ty věříš někomu jinému než přátelům?“ podivil se Rag.

Mok si nebyl jistý, jestli tu otázku pochopil. „Já věřím bratrům ve zbrani,“ odvětil prostě.

„Já věřím přátelům,“ opáčil Rag.

Mok přešlápl. „Tak budeme přáteli?“

„Kdepak,“ řekl Rag. „To nejde.“

„Proč?“

„Nemáš mě rád.“

Mok rozčarovane zacvakal středními klepety. Rojaři se po nich podívali. „Vzdávám ti velkou čest už tím, že se s tebou bavím. Stalo se ti někdy, abys mluvil s válečníkem?“

„Ne.“

„Musíš mi tu čest oplatit.“

„Ne, nemusím.“

Mok opět zacvakal klepety. „Co jsi to za bídáka?“

„Ty o rojařích asi nic nevíš, co?“ odvětil Rag mile. „S takovou tu zapadneš horko těžko.“

„Já se nesnažím zapadnout.“

„To je vidět.“ Zdálo se, že nyní už na něj Rag nepohlíží se strachem ani vážností, ale se zvědavostí.

Mok o tři kroky ustoupil. Téměř se mu nestávalo, aby nechápal situaci. Až doteď. Rojaři si necení cti. Všimné dávají, protože musejí. Tak na čem jim záleží? Vrátil se k Ragovi.

„Prokážu ti tu čest a stanu se tvým přítelem,“ zašeptal. „S radostí si poslechnu, co mi o sobě musíš říct, abych tě měl rád.“

Rag se rozesmál, až se převrátil na záda. Mok už se chtěl rozesmát taky, ale vtom mu došlo, že Rag se řehtá jemu. Naštval se, avšak i vztek kalilo zmatení. Když ho tady nikdo nezná, co tu sejde na cti?

Rag se zvedl. „Aby sis mě oblíbil, na to nestačí, abych ti o sobě něco řekl,“ zašeptal. „Urození nás trpí jenom proto, že jim dáváme všimné, a proto, že jim sloužíme a lichotíme. Nejsme tak rychlí a ladní, abyste si nás cenili.“

„Takže nemůžeme být přáteli?“

„Nejde o to, co o mně víš,“ odvětil Rag. „Jde o to, jak na mě nahlížíš.“ Celý ten nezdar budil v Mokovi pocit, jako když o sebe dvě jehly skřípají, místo aby po sobě hladce klouzaly.

„Já na tebe můžu nahlížet, jak chci.“

Rag zvedl ze špíny na zemi rezavou jehlu.

„Dokážeš si cenit téhle jehly?“ zeptal se. „Je ti k ničemu. Nedodá ti sílu, nenabídne ti všimné ani nestvrdí spojení s velkými rody.“

Mok roztáhl oční stopky. Seškrábl si z jednoho spodního

ostnu pozornost. Rag ji přijal. Mok očekával zdvořilou odpověď. Žádná nepřišla.

„Přátelé si nepodlézají,“ prohlásil Rag. „Přátelé neobchodují se ctí a všimným. Když má někdo hlad, přátelé mu nedají jen něco, ale všechno. Podstatou přátelství je starat se o spokojenost přátel.“

„Tak proč jsi přijal tu pozornost?“

„Mám hlad.“

Povlak sněhové pasty na Ragových spodních bodcích byl tenký. Skoro všude už se změnil v prášek.

„Nevypadáš moc k světu,“ poznamenal Mok. „Tobě nikdo nepomáhá.“

„Taky nemám přátele,“ zachvěl se Rag.

Mok na to nic neřekl. Rag se opět zasmál, až se mu roztřásl magnetické pole a začal z něj vycházet ještě silnější pach nuzného prášku. Mok ucítil, že je ostatní pozorují a uvažují o tom, jak se druží s nejnižší postaveným rojařem. Ale sejde snad na tom, co si o něm mysleli, až splní svůj úkol? Kdyby měl místo těch nůžtiček svá velká klepeta, všichni by se mohli přetrhout, aby mu polichotili a nabídli všimné. „Chci se s tebou přátelit,“ pronesl nakonec.

„Nevěřím ti,“ prohlásil Rag.

Mok si sklíčeně sedl a víc už se spolu nebavili.

Pulsar za okny sestoupil k obzoru a konečně zapadl. Rojaři se uložili ke spánku. Mok počkal, dokud se všude nerozhostilo ticho. Potom ve stejné tichosti, jaká vládla kolem, rovnoměrně rozložil váhu na všech osm nohou, na osm podlažních jehel.

Osm hlavních bodů cesty Jehly. Rovnováha. Klid.

Jednu nohu zvedl. Upravit si těžiště. *Postoj úsvitu.*

Zvedni další nohu. Postoj rána. Znepokojující. Bez krásných velkých klepet měl těžiště jinde. Je to horší? Zamyslel se nad tím. Ne, prostě jen jiné.

Zvedni třetí nohu. Postoj prvního šikmého stínu. Uveď se do souladu.

Čtvrtou nohu. Postoj poledního stínu. Nemohl najít rovnováhu. Vyhladil si nesouměrnosti v magnetickém poli.

Pátou nohu. Postoj druhého šikmého stínu. Stál na třech nohou, na třech jehlách. Ani se nezakýval. Nevydal jediný zvuk. Magnetické pole měl bez chybičky. Avšak bez velkých klepet mu jeho síly připadaly zvláštní.

Šestou nohu. Natáhl šest nohou jako těžké ostny. Klepety na zbylých dvou svíral po jedné jehle. Přešel do *Postoje večera*. Pravděpodobnost, že upadne, byla tím vyšší, čím déle stál takto rozkročený. Čest. Přátelství. Byly to soupeřící principy. Čest byla nadřazená, ale bez velkých klepet se na této jehle neudrží. Přátelství s nejnižším z rojařů byla pouze slabá náhražka. Ani tato jehla neudrží celou jeho váhu. Nevěděl, jak na ní balancovat.

Spustil nohy, jednu po druhé, nejdřív *Večer*, pak *Druhý šikmý stín*, *Polední stín*, *První šikmý stín*, *Ráno* a nakonec *Úsvit*. Zase zpátky. Aniž by dospěl k *Noci*.

IV

Před pěti dny Mok vylezl za mistrem Hakem na balkon a nabídl mu oběma velkými klepety objemné chuchvalce pasty. Mistr Hak, starý, leč blyštivý, dary přijal.

„Pověz mi o tom, jenž tě přepadl,“ vyzval Moka.

Mok mu řekl, že se vrah objevil nečekaně, neměl rojaře a nečestně mu odmítl sdělit své jméno, ale on v něm poznal učed-

níka Jehly. Vylíčil mistrovi celý souboj, každý svůj útok a protiútok. Mistr Hak se optal, jaké výpady a kryty použil zabiják. Mok mu je popsal, i když je viděl prvně v životě. „Předved’ mi to,“ rozkázal mistr Hak.

Mok pootočil klepetem a vyrazil jím vzhůru jako při *Pulsarovém přílivu*, ale nenastavil ho tak, aby mohl provést *Klesající oceány*. Mistr Hak si ho obešel.

„Nepřichystal si útočník zadní nohy ke skoku?“

Mok překvapeně roztáhl oční stopky. „Jak to víš?“

„Pokrč zadní nohy.“

Mok je pokrčil stejně jako zabiják.

„Ano,“ řekl mistr Hak. „Tomuto pohybu se říká *Stoupající příliv*. Po něm následuje *Klouzající duch*.“

„Proč je neznám?“

„Tyto pohyby znají snad jen čtyři mistři Jehly,“ odpověděl mistr Hak. „Nikdo z nás je neučí. Patří učedníkům Přílivu, zaniklé škole. Já se je naučil v mládí. Filozofie Přílivu je neslučitelná s cestou Jehly.“

„Jak to, že útočník tyto techniky znal? Ostatní jeho pohyby připomínaly naše.“

„Učedníci Přílivu jsou už minulostí, ale jeden mistr usiloval o oživení jejich cesty,“ pravil mistr Hak. „Jmenoval se Cis. Nastoupil na cestu Jehly současně se mnou. Jednoho dne se mohl stát mistrem, ale byl domýšlivý a zamiloval se do mrtvých světonázorů učedníků Přílivu. Náš mistr ho vykázal. Cis přísahal, že se pomstí, a protloukal se bez roje, bez školy, a pronajímal klepeta všem urozeným, kteří potřebovali žoldněře. Pakliže se vrátil, tak kvůli odplatě. V mládí ho nedokázal porazit nikdo než náš mistr, ale měl jsem spoustu let, abych přemítal nad jeho slabostmi.“

„Já jsem tvůj nejlepší žák!“ prohlásil Mok. „Zasloužím si vést útok proti mistru Cisovi.“

Mistr Hak si ho dlouho měřil očima.

„Smíš ho vést. Běž na nádvoří a cvič,“ opáčil nakonec, „bez velkých klepet.“

„Jak to myslíš, mistře?“ podivil se Mok zděšeně.

„Budeš bojovat s bratry, ale budeš si muset poradit bez velkých klepet.“

„Ale bez nich, mistře Haku, budu beze cti a bez šance.“

„Šanci bys neměl ani s nimi,“ odvětil mistr Hak. „O svém úkolu se nikomu nezmiňuj.“

V

Ráno, v sídle rodu Banů, Rag odešel do horních komnat dělat svou obvyklou práci. Mok pilně a pečlivě čistil v dílnách, kde rojaři provozovali řemesla. Někteří příčinlivě vyráběli nábytek. Další vytvářeli magnetizované pruty s poezií, které se poslouchaly tak, že se po nich přejíždělo nahoru a dolů citlivým klepetem. Mok oškraboval zdi a odnášel výrobní odpad do zápachajícího žlabu na druhém konci dílny.

Škrábal i zeď vedle stráží u vchodu do horní věže a díval se, jak by se přes ně dalo potají proniknout. Nejbližší strážce po něm cvakl klepetem. Všichni se na Moka zamračili, a tak se vytratil. Bez pomoci se do horních komnat nedostane.

* * *

Když pulsar klesl nízkou nad obzor, vstup do komnat pro urozené zavřeli. Rojaři se po dvou po třech vraceli, roztírali si po